

standard negation

Turutina, I. G. 2003. N'eshang wanlat shotpjals", Russkaja Akademija Nauk, Novosibirsk

standard_neg 01 Turutina 2003: 9

Шан талјам нит мэн.

Šan taʎ'am n'it men.

Šan taʎ'am n'it men0

šan taʎ'am n'i -t men -0

šan taʎ'am n'i -t me -ʔ

pr adv v -v.pn v -v.cn

больше так NEG -1SG сделать -CNEG

(no)more so NEG -1SG make -CNEG

(nicht)mehr so NEG -1SG machen -CNEG

Больше так не буду поступать.

I will not do so/this again.

Ich werde es nie wieder so machen.

standard_neg 02 Turutina 2003: 12

Ҷамытан ним тат.

ƶamitan n'im tat.

ƶamitan n'im tat

ƶami -tan n'i -m ta -t

ƶami -tan n'i -m ta -t

pr -n.predest-case v -v.pn v -v.cn.tense

зачем -1SG.DAT NEG -1SG.O дать -CNEG.FUT

why -1SG.DAT NEG -1SG.O give -CNEG.FUT

warum -1SG.DAT NEG -1SG.O geben -CNEG.FUT

Почему бы не отдать.

Why will I not give?

Warum werde ich nicht geben?

standard_neg 03 Turutina 2003: 12

Ни нюмты нянай тоши нил тат?

N'i n'umti n'anaj toši n'it tat?

N'i	n'umti			n'anaj	toši	n'it	tat		
n'i	n'u	-m	-ti	n'anaj	to	-ši	n'i	-t	ta -t
n'e	n'u	-m	-t	n'anaj	to	-š	n'i	-t	ta -t
n	n	-n.case	-n.case-poss	pr.case	v	-v.nf	v	-v.pn	v -v.cn.tense
женщина	ребёнок	-ACC	-OBL.2SG	1SG.LOC	прийти	-I.INF	NEG	-2SG.O	дать -CNEG.FUT
woman	child	-ACC	-OBL.2SG	1SG.LOC	come	-I.INF	NEG	-2SG.O	give -CNEG.FUT
Frau	Kind	-ACC	-OBL.2SG	1SG.LOC	kommen	-I.INF	NEG	-2SG.O	geben -CNEG.FUT

He otdaš' li doč' za menja?

Will you not give me your daughter?

Wirst du mir deine Tochter nicht geben?

standard_neg 04 Turutina 2003: 19

Пуняң ништу ту".

Pun'aŋ n'ištu tu?

Pun'aŋ	n'ištu3			tu?	
pun'aŋ	n'i	-štu	-3	tu	-?
pun'aŋ	n'i	-štV	-3	to	-?
adv	v	-v.mood	-v.pn	v	-v.cn
обратно	NEG	-HAB	-[3SG]	прийти	-CNEG
back	NEG	-HAB	-[3SG]	come	-CNEG
zurück	NEG	-HAB	-[3SG]	kommen	-CNEG

Ottuda obratno ne prihodjat.

He does not use to come back from there.

Er kommt gewöhnlich nicht zurück.

standard_neg 05 Turutina 2003: 20

Кадиман нича хас".

Kad'iman n'iča xas?

Kad'iman	n'i3ča	xas?
kad'i -ma -n n'i -3 -ča xas -?		
kad'e -ma -n n'i -3 -š xaʔs -?		
v -v.nf -n.case v -v.pn -v.tense v -v.cn		
оставить -II.INF -DAT NEG -[3SG] -PST хотеть -CNEG		
leave -II.INF -DAT NEG -[3SG] -PST want -CNEG		
lassen -II.INF -DAT NEG -[3SG] -PST wollen -CNEG		

He хотела бросать его.

He did not want to leave him.

Er wollte ihn nicht zurücklassen.

standard_neg 06 Turutina 2003: 30

Маней нюди ништуш каҗан.

Man'ej n'ud'i n'ištuš kaʒan.

Man'ej	n'ud'i	n'ištu3š	kaʒan0
man' -ej n'u -d'i n'i -štu -3 -š kaʒan -0			
man' -ej n'u -ʔud'i n'i -štV -3 -š kaʒna -?			
pr -clit n -n.deriv.n v -v.mood -v.pn -v.tense v -v.cn			
1SG -EMPH ребёнок -DIM NEG -HAB -[3SG] -PST шуметь -CNEG			
1SG -EMPH child -DIM NEG -HAB -[3SG] -PST make.a.noise -CNEG			
1SG -EMPH Kind -DIM NEG -HAB -[3SG] -PST lärmern -CNEG			

Мой ребенок никогда не шумит.

My child did not use to make a noise.

Mein Kind machte normalerweise keinen Lärm.

standard_neg 07 Turutina 2003: 8

Кивича касама ката нидя намт”.

Kiwiča kasama kata n'id'a namt?.

Kiwiča kasama kata n'id'a namt?

kiwiča	kasama	ka	-ta	n'i	-d'a	namt	-?
kiwiča	kasama	ka	-ta	n'i	-ta	namta	-?
adj	n	n	-n.poss	v	-v.pn	v	-v.cn
священный	мужчина	ухо	-3SG	NEG	-3SG.O	послушаться	-CNEG
sacred	man	ear	-3SG	NEG	-3SG.O	listen.to	-CNEG
heilig	Mann	Ohr	-3SG	NEG	-3SG.O	zuhören	-CNEG

Ухо священного человека пусть не услышит.

The holy man does not listen.

Der heilige Mann hört nicht zu.

standard_neg 08 Turutina 2003: 17

Пылядкаэнта хатхалай?, пилиына дяха?на Пучи Пылядкинта лемпякум манэштута, ламту дяха?на ништута манэс.

Piŋ'aŋkaxenta xatxaŋaj?, p'iŋ'iina d'axa?na Puči Piŋ'aŋkinta l'emp'akum maneštuta, ɬamtu d'axa?na ništuta manes.

Piŋ'aŋkaxenta	xatxaŋaj?	p'iŋ'iina	d'axa?na	Puči	Piŋ'aŋkinta	l'emp'akum	maneštuta,	ɬamtu	d'axa?na	n'ištuta	manes0													
Piŋ'aŋka	-xe	-nta	xatxaŋa	-j	-?	p'iŋ'iina	d'a	-xa?na	Puči	Piŋ'aŋki	-nta	l'emp'aku	-m	mane	-štu	-ta	ɬamtu	d'a	-xa?na	n'i	-štu	-ta	manes	-0
Piŋ'aŋki	-xa	-nta	xatxaŋa	-j	-?	p'iŋ'ša	d'a	-xa?na	Puči	Piŋ'aŋki	-nta	l'emp'aku	-m	man'o	-štV	-ta	ɬamtu	d'a	-xa?na	n'i	-štV	-ta	man'o	-?
propr	-n.case-poss	-n.case-poss	v	-v.pn	-n.num	adj	n	-n.case-num	propr	propr	-n.case-poss	n	-n.case	v	-v.mood	-v.pn	adj	n	-n.case-num	v	-v.mood	-v.pn	v	-v.cn
Pirarki	-DAT	-OBL.3SG	отстать	-1DU.O	-PL	высокий	земля	-LOC.PL	Puči	Pirarki	-GEN.3SG	канюшон	-ACC	увидеть	-HAB	-3SG.O	низкий	земля	-LOC.PL	NEG	-HAB	-3SG.O	увидеть	-CNEG
Pirarki	-DAT	-OBL.3SG	lag.behind	-1DU.O	-PL	high	earth	-LOC.PL	Puči	Pirarki	-GEN.3SG	hood	-ACC	behold	-HAB	-3SG.O	low	earth	-LOC.PL	NEG	-HAB	-3SG.O	behold	-CNEG
Pirarki	-DAT	-OBL.3SG	zurückbleiben	-1DU.O	-PL	hoch	Erde	-LOC.PL	Puči	Pirarki	-GEN.3SG	Kapuze	-ACC	erblicken	-HAB	-3SG.O	niedrig	Erde	-LOC.PL	NEG	-HAB	-3SG.O	erblicken	-CNEG

Пучи от Пыррки отстал, на высоких местах видит только канюшон Пыррки, на низких и того не видит.

The Puchi lagged behind Pirarki, and Puchi saw on the higher places only the hood of Pirarki, but on the lower places he saw nothing.

Puchi blieb hinter Pirarki zurück, auf höheren Stellen sah Puchi Pirarkis Kapuze, an tieferen Stellen sah er nichts.

standard_neg 09 Turutina 2003: 30

Чамчетахама чики дяхама ништума" дюмпю".

Čamčetaxama čiki d'axama ništuma? d'ump'u?

Čam	četa	-xama	čiki	d'axa	-ma	n'i	-štu	-ma?	d'u	-mp'u	-?
čam	četaŋ	-xana	čiki	d'axa	-m	n'i	-štV	-ma?	d'u	-mp'u	-?
part	adv	-n.case	pr	n	-n.case	v	-v.mood	-n.poss	v	-v.deriv.v	-v.cn

вог	сейчас	-LOC	тог	река	-ACC	NEG	-HAB	-1PL	перегородить	-CONT	-CNEG
here	now	-LOC	that	river	-ACC	NEG	-HAB	-1PL	barricade	-CONT	-CNEG
da	jetzt	-LOC	der	Fluss	-ACC	NEG	-HAB	-1PL	absperren	-CONT	-CNEG

С тех пор-то на этой реке запори не ставим.

This river is usually not blocked in this season.

Zu dieser Jahreszeit wird dieser Fluss gewöhnlich nicht abgesperrt.

standard_neg 10 Turutina 2003: 40

Куняхалт ни" хас.

Kun'axaɬt n'i? xas.

Kun'axaɬt n'i? xas0

kun'a -xaɬt n'i -? xas -0

kun'a -xaɬt n'i -? xa?s -?

pr -n.deriv.n v -v.pn v -v.cn

где -CONC NEG -3PL хотеть -CNEG

where -CONC NEG -3PL want -CNEG

wo -CONC NEG -3PL wollen -CNEG

Мы никуда не хотим идти

We do not want to go anywhere.

Wir möchten nirgendwohin gehen.

standard_neg 11 Turutina 2003: 16

Ңатмянтуң Пучи Пыдылки касамамтуң нимытуң ката.

ŋatm'antuŋ Puči Piŋ'ałki kasamamtuŋ n'imituŋ kata.

ŋatm'antuŋ Puči Piŋ'ałki kasamamtuŋ n'imituŋ kata0

ŋatm'antuŋ Puči Piŋ'ałki kasama -m -tuŋ n'i -mi -tuŋ kata -0

ŋatm'anta Puči Piŋ'ałki kasama -m -tuŋ n'i -maj -tuŋ kata -?

adv propr propr n -n.case -n.poss v -v.mood -v.pn v -v.cn

потому Puchi Pirarki мужчина -ACC -3PL NEG -NARR -3PL.O убить -CNEG

therefore Puchi Pirarki man -ACC -3PL NEG -NARR -3PL.O kill -CNEG

deshalb Puchi Pirarki Mann -ACC -3PL NEG -NARR -3PL.O töten -CNEG

Поэтому Пучи Пырерку ны убилл.

Therefore, the Puchis did not kill the Pirarki man.

Deshalb töteten die Puchis den Pirarki-Mann nicht.

NOS